

ZARZĄDZENIE NR 4...

GENERALNEGO DYREKTORA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD

z dnia 19 stycznia 2018 r.

w sprawie wytycznych bieżącego utrzymania oraz prowadzenia czynności utrzymaniowych na drogach krajowych

Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 7 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad zarządza się, co następuje:

§ 1. W Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wprowadza się do stosowania „Wytyczne bieżącego utrzymania oraz prowadzenia czynności utrzymaniowych na drogach krajowych, w tym na drogowych obiektach inżynierskich”, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. Wytyczne, o których mowa w § 1, nie naruszają uregulowań zawartych w zarządzeniach:

- 1) Nr 56 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie wytycznych dokonywania objazdów dróg krajowych;
- 2) Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 5 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych zimowego utrzymania dróg”;
- 3) Nr 32 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 21 września 2017 r. w sprawie standardów zimowego utrzymania dróg krajowych.

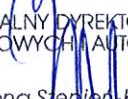
§ 3. Do dróg krajowych lub ich odcinków:

- 1) utrzymywanych w modelu wskaźnikowym lub w innym dotychczasowym modelu zarządzania, dla których zawarte są umowy przez Skarb Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, stosuje się wymagania, dotyczące utrzymania, określone w tych umowach;
- 2) dla których przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia wszczęto i nie zakończono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na ich utrzymanie, stosuje się wymagania, dotyczące utrzymania, określone specyfikacjami istotnych warunków zamówienia, określone w tym postępowaniu.

§ 4. Traci moc zarządzenie Nr 9 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie wytycznych bieżącego utrzymania oraz prowadzenia czynności utrzymaniowych na drogach krajowych.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

GENERALNY DYREKTOR
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD

GENERALNY DYREKTOR
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD
z up.
mgr inż. Iwona Stepien-Kotlarek
Zastępca Generalnego Dyrektora
Dróg Krajowych i Autostrad

WYTYCZNE BIEŻĄCEGO UTRZYMANIA ORAZ PROWADZENIA CZYNNOŚCI UTRZYMANIOWYCH NA DROGACH KRAJOWYCH, W TYM NA DROGOWYCH OBIEKTACH INŻYNIERSKICH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Wytyczne bieżącego utrzymania oraz prowadzenia czynności utrzymaniowych na drogach krajowych, w tym na drogowych obiektach inżynierskich stosuje się do działań mających na celu zapewnienie stanu technicznego drogi, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozdziale 4 oraz sprawności wszystkich jej elementów. Działania te polegają na wykonywaniu robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwanego dalej „brd” i wygody ruchu użytkowników.

2. Do zadań zarządcy w ramach bieżącego utrzymania należy:

- 1) utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego;
- 2) utrzymanie nawierzchni;
- 3) zapewnienie widoczności na skrzyżowaniach i łukach poziomych;
- 4) kontrola oznakowania i zabezpieczenia robót prowadzonych w pasie drogowym, mając na uwadze minimalizację ograniczeń w ruchu, jak również ryzyko wystąpienia zdarzeń drogowych;
- 5) utrzymanie odwodnienia korpusu drogowego;
- 6) utrzymanie urządzeń brd;
- 7) utrzymanie poboczy i pasów awaryjnych;
- 8) utrzymanie zieleni przydrożnej;
- 9) utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich;
- 10) utrzymanie chodników i ścieżek rowerowych;
- 11) dbanie o utrzymanie estetyki pasa drogowego;
- 12) utrzymanie miejsc do ważenia pojazdów z wyłączeniem wag preselekcyjnych.

3. Do działań, które należy wykonać w pierwszej kolejności, w zakresie bieżącego utrzymania należy:

- 1) reagowanie na zauważone nieprawidłowości;
- 2) likwidacja zdarzeń w trybie awaryjnym lub ich zabezpieczenie i oznakowanie;
- 3) uzupełnienie ubytków, likwidacja powstałych uszkodzeń i spękań nawierzchni w technologiach właściwych dla danego typu nawierzchni. W przypadku wystąpienia ubytków w nawierzchni przekraczających dopuszczalne głębokości, odcinki drogi z ubytkami należy niezwłocznie zabezpieczyć, oznakować a następnie dokonać ich naprawy;
- 4) zapewnienie kompletności, czytelności oraz widoczności oznakowania pionowego, poziomego i urządzeń brd – zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu;
- 5) wykonywanie prac porządkowych;
- 6) oczyszczenie i udroźnienie lub odtworzenie systemów odwodnienia.

4. Wszystkie prace utrzymaniowe powinny być realizowane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozdziale 4.

Rozdział 2

Roboty budowlane w pasie drogowym

W trakcie robót budowlanych w pasie drogowym, zwanych dalej „robotami” należy, w szczególności:

- 1) dokonywać kontroli zgodności oznakowania i zabezpieczenia robót prowadzonych w pasie drogowym z zatwierdzonymi projektami czasowej organizacji ruchu;
- 2) dokonywać kontroli zgodności wykonywania robót zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem;
- 3) podejmować działania minimalizujące utrudnienia dla ruchu drogowego. Roboty w pasie drogowym powinny być realizowane w możliwie najkrótszym czasie (wielozmianowo) i na możliwie najkrótszych odcinkach;
- 4) aktualizować oznakowania dla ruchu z tytułu prowadzonych robót. Z chwilą zakończenia robót lub przerw w ich wykonywaniu (np. w porze nocnej) należy każdorazowo usuwać lub zasłaniać ustawione na czas robót oznakowanie. W przypadku etapowego wykonywania poszczególnych warstw nawierzchni z dopuszczeniem na nich ruchu w dłuższym okresie czasu należy zapewnić tymczasowe oznakowanie poziome w okresie przejściowym.

Rozdział 3

Prace związane z utrzymaniem i prowadzeniem robót

1. Przy planowaniu terminów wykonywania robót oraz opracowywaniu organizacji ruchu na czas ich prowadzenia należy uwzględnić:

- 1) analizę ruchu w szczególności dobowy rozkład ruchu;
- 2) okresy, w których występuje zwiększony ruch sezonowy lub weekendowy;

2. Prace, których wykonanie w sposób szczególny wpływa na utrudnienia w ruchu, a technologicznie nie ma ograniczeń do wykonywania ich w porach zmniejszonego natężenia, powinny być wykonywane w tych porach, w szczególności w porze nocnej;

3. Zaleca się, aby w porze nocnej wykonywane były prace, takie jak:

- 1) mechaniczne zmiatanie nawierzchni jezdni;
- 2) wymiana barier, w szczególności w pasach rozdziału dróg klasy A i S;
- 3) regulacje studzienek w jezdni i innych elementów dróg na jezdni dwupasowej w terenach zabudowanych;
- 4) koszenie traw w pasach rozdziału;
- 5) malowanie nawierzchni w terenach zabudowanych;
- 6) prace, których organizacja ruchu przewiduje zmniejszenie ilości pasów ruchu na drogach o SDR przekraczającym 20 000 pojazdów na dobę;
- 7) inne prace, których wykonywanie w porze dziennej związane byłoby z utrudnieniami w ruchu pojazdów.

4. Ustala się, że nieprawidłowości na drodze powinny być usunięte nie później niż w ciągu 48 godz. dla klasy dróg A i S oraz w ciągu 120 godz. dla klasy dróg GP i G od momentu ich stwierdzenia, z wyjątkiem zdarzeń awaryjnych, które należy wykonać zgodnie z pkt 6;

5. Zdarzeniem awaryjnym jest w szczególności:

- 1) uszkodzenie drogi i jej elementów uniemożliwiające bezpieczne z niej korzystanie, w tym ubytki nawierzchni ≥ 5 cm głębokości, uszkodzenia drogowych obiektów inżynierskich, uszkodzenia barier ochronnych, balustrad, poręczy, ekranów, znaków drogowych, urządzeń oświetlenia drogi, uszkodzenia ogrodzeń, rozmycia skarp i poboczy;
- 2) uszkodzenie infrastruktury zlokalizowanej w sąsiedztwie drogi, które zagraża bezpieczeństwu na samej drodze;
- 3) pozostawianie na drodze elementów obcych, w tym porzuconych przedmiotów, rozsypanych materiałów sypkich, rozlania cieczy bądź substancji mogących spowodować

poślizg pojazdów, martwych zwierząt, połamanych gałęzi i pni powalonych drzew, uszkodzonych elementów drogi oraz innych elementów mogących stwarzać zagrożenie dla ruchu na drodze.

6. Prace wykonywane w trybie awaryjnym powinny być realizowane w dwóch etapach:

- 1) etap I – zabezpieczenia miejsca zdarzenia. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia powinno być rozpoczęte w czasie nie dłuższym niż 60 minut dla klasy drogi A i S oraz w czasie nie dłuższym niż 120 minut dla klasy GP i G od momentu otrzymania zgłoszenia. Zabezpieczenie powinno być wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo konstrukcji;
- 2) etap II – likwidacja zagrożenia. Likwidację zagrożenia należy dokonać w czasie niezbędnym do jego realizacji i adekwatnym do skali awarii. Niezależnie jednak od długości czasu trwania należy trwale zabezpieczyć miejsce zdarzenia do czasu, aż zagrożenie zostanie całkowicie usunięte.

7. Mycie istniejącego oznakowania pionowego jest:

- 1) kompleksowe - mycie 2 razy w roku;
- 2) interwencyjne - mycie w terminie do 24 godzin od momentu stwierdzenia zabrudzenia oznakowania.

8. Mycie ekranów przezroczystych, akustycznych i osłon przeciwchlapaniowych oraz poręczy jest:

- 1) kompleksowe - pozimowe mycie 1 raz w roku;
- 2) interwencyjne - w terminie do 7 dni od momentu stwierdzenia zabrudzenia elementu w okresie letnim, natomiast w okresie zimowym według potrzeb.

9. Roboty konserwacyjne (remonty cząstkowe) powinny być wykonywane w ramach określonych przedmiarem zakresów i rodzajów robót, wskazanych w zakresie zaakceptowanym indywidualnie dla każdego obwodu drogowego przez Dyrektora Oddziału lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami.

Roboty konserwacyjne (remonty cząstkowe) - „kompleksowe” powinny być realizowane w terminach ustalanych przez Dyrektora Oddziału lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami, przy czym:

- roboty konserwacyjne (remonty cząstkowe) wiosenne należy zakończyć do 15 czerwca każdego roku,
- roboty konserwacyjne (remonty cząstkowe) jesienne należy zakończyć do 31 października każdego roku.

Roboty konserwacyjne (remonty częściowe) z wyjątkiem zdarzeń awaryjnych nie powinny być prowadzone w okresie wakacyjnym.

W każdym miesiącu poprzedzającym określony etap robót konserwacyjnych, w terminach ustalonych przez Dyrektora Oddziału lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami, i każdego roku należy dokonać przeglądu stanu nawierzchni i wyspecyfikować miejsca, w których powinny być wykonane roboty wraz z fizycznym wyznaczeniem tych miejsc na nawierzchni.

10. Roboty konserwacyjne (remonty częściowe) - „doraźne” należy wykonywać na bieżąco, w każdym przypadku, kiedy stwierdzony zostanie ubytek nawierzchni o głębokości większej niż 3 cm.

Naprawy nawierzchni należy dokonywać tak, aby ubytek został trwale uzupełniony przy czym do niezbędnych prac zabezpieczających należy przystąpić bezzwłocznie, poprzez oznakowanie i ewentualnie niezbędną naprawę doraźną, np. masą mineralno-asfaltową na zimno wykonaną w terminie nie dłuższym niż 48 godzin od momentu stwierdzenia.

Naprawy docelowe należy dokonywać masą na gorąco bezzwłocznie w sprzyjających warunkach atmosferycznych.

11. Prace związane z oznakowaniem poziomym należy realizować jako:

- 1) niezbędną odnowę oznakowania poziomego – realizowaną w okresie do 15 czerwca każdego roku;
- 2) doraźne całoroczne utrzymanie oznakowania poziomego – realizowane w ciągu całego roku.

Rozdział 4

Wymagania dla czynności utrzymaniowych

Warunki realizacji i efekty do osiągnięcia wykonanych czynności utrzymaniowych określa poniższa tabela:

Lp.	Czynność utrzymaniowa	Warunki realizacji i efekty do osiągnięcia
I. ROBOTY KONSERWACYJNE		
1.	Roboty konserwacyjne nawierzchni	1) nawierzchnia jezdni na całej powierzchni utwardzonych elementów drogi, również na drogowych obiektach inżynierskich jest pozbawiona ubytków, wykruszeń i spękań o głębokości ponad 3cm; 2) wykonano roboty konserwacyjne w pełnym zakresie i w określonym terminie; 3) wykonano roboty w trybie awaryjnym z naprawami nawierzchni niezwłocznie, w terminie do 48h; 4) naprawy są wykonane zgodnie ze „sztuką budowlaną” m.in. szczelnie wypełnione spękania, krawędź łąty przylega do krawędzi istniejącej nawierzchni, łąta tworzy jedną płaszczyznę z sąsiadującą powierzchnią jezdni, itp.
2.	Roboty konserwacyjne nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych	nawierzchnia chodnika, ścieżki rowerowej jest na całej powierzchni pozbawiona ubytków lub spękań zagrażających bezpieczeństwu użytkowników.
3.	Roboty konserwacyjne nawierzchni dróg dojazdowych/serwisowych	1) wszelkie stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte (dotyczy pierwszego miesiąca każdego kwartału); 2) wszelkie zagrożenia występujące na nawierzchni zostały zabezpieczone lub naprawione awaryjnie w terminie do 48h po uzyskaniu wiedzy o ich występowaniu a naprawy docelowe wykonane w terminie do 30 dni od momentu stwierdzenia nieprawidłowości;

		3) została wykonana okresowa kontrola stanu nawierzchni (dotyczy każdego ostatniego miesiąca kwartału).
II. UTRZYMANIE ELEMENTÓW PASA DROGOWEGO		
1.	Utrzymanie oznakowania poziomego	1) niezbędna odnowa oznakowania cienkowarstwowego oraz grubowarstwowego została wykonana w terminie do 15 czerwca każdego roku; 2) malowanie w miejscach wytartych jest na bieżąco uzupełniane; 3) oznakowanie czyste, czytelne, bez przetarć, dobrze widoczne w dzień i w nocy. Oznakowanie spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. Nr 220, poz. 2181, z późn. zm.).
2.	Utrzymanie punktowych elementów odblaskowych	w ciągu całego roku brakuje nie więcej niż 10% faktycznej ilości elementów odblaskowych na kontrolowanym odcinku. Brakującą ilość należy uzupełnić w czasie nie dłuższym, niż 7 dni od stwierdzenia braków.
3.	Utrzymanie istniejącego oznakowania pionowego – znaki i tablice	1) oznakowanie jest kompletne, tzn. znaki ustawione zgodnie z zatwierdzoną stałą organizacją ruchu; 2) barwa i odblaskowość lica znaków zgodna z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach;

		3) słupki znaków ustawione w pionie; 4) tarcze znaków na wymaganej wysokości określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach; 5) od poziomu jezdni (zachowana jest skrajnia pionowa i pozioma); 6) konstrukcje nośne zgodne z projektem wykonawczym, bez uszkodzeń, elementy mocujące nie są skorodowane.
4.	Utrzymanie barier ochronnych	1) bariery są ustawione zgodnie z projektem stałej organizacji ruchu; 2) odcinki barier są ciągłe, nie dopuszcza się występowania przerw w ciągłości bariery spowodowanych uszkodzeniem mechanicznym; 3) nie występują uszkodzone elementy, w tym elementy odblaskowe, oraz elementy nie połączone ze sobą w sposób trwały, 4) bariery posiadają zachowany warunek równości geometrycznej, nie dopuszcza się odchylenia płaszczyzny barier; 5) przegląd elementów barier szybko i łatwo rozbieralnych wraz z oczyszczeniem wszystkich połączeń minimum raz do roku najpóźniej do końca czerwca.
5.	Utrzymanie poduszek zderzeniowych i terminali zderzeniowych	wszystkie poduszki i terminale zderzeniowe są kompletne, bez śladów uszkodzeń mechanicznych, przegląd elementów minimum raz na kwartał.

6.	Utrzymanie ekranów akustycznych i przezroczystych	ekrany bez ubytków, uszkodzeń oraz nie wykazują prześwity pod podwaliną, kompleksowy przegląd stanu technicznego i usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do 30 września każdego roku.
7.	Utrzymanie osłon przeciwchlapaniowych, przeciwporażeniowych	1) osłony są kompletne, nieuszkodzone; 2) elementy osłon i ich mocowania bez widocznych śladów korozji; 3) kompleksowy przegląd stanu technicznego i usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do 30 września każdego roku.
8.	Utrzymanie poręczy ochronnych i balustrad	1) poręcze i balustrady są kompletne i nie zdeformowane; 2) powłoki ochronne elementów stalowych bez uszkodzeń i widocznych śladów korozji; 3) elementy mocujące kotwy kompletne, bez widocznych śladów korozji; 4) niezbędna odnowa powłok ochronnych została wykonana zgodnie z terminem do 30 czerwca każdego roku.
9.	Utrzymanie wygrodzeń i ogrodzeń	1) ciąg wygrodzeń nie wykazuje wad, usterek lub ubytków, tworzy ciągłą barierę, bez przerw, widocznej korozji. Elementy ogrodzenia bez odchyleń od pionu (odchylenie płaszczyzny siatki nie większe niż 5 stopni od pionu); 2) na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby.
10.	Utrzymanie osłon przeciwolśnieniowych	1) ciągi osłon są kompletne, osłony są stabilnie zamocowane, proste i łącznie tworzące jednolitą efektywną powierzchnię ochrony przeciwolśnieniowej; 2) na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby.

11.	Utrzymanie punktów referencyjnych na jezdni	1) wszystkie punkty referencyjne są oznaczone w sposób prawidłowy; 2) punkty referencyjne wymagające wymiany na jezdni zostaną wymienione w terminie do 15 czerwca każdego roku.
12.	Utrzymanie słupków referencyjnych, odnowienie oznakowania, wymiana zniszczonego	1) wszystkie słupki referencyjne są prawidłowo oznaczone i system jest kompletny; 2) niezbędne oznaczenia słupków referencyjnych zostały odnowione w terminie do 15 czerwca każdego roku.
13.	Utrzymanie punktów granicznych i świadków punktów granicznych	1) punkty graniczne i świadki punktów granicznych pasa drogowego są kompletne (na odcinkach o wyznaczonej granicy pasa drogi); 2) punkty graniczne i świadki punktów granicznych są proste i trwale ustabilizowane w gruncie.
14.	Utrzymanie osłon zabezpieczających U-15b	1) osłony są kompletne i w pełni sprawne technicznie; 2) kontrola i usuwanie stwierdzonych nieprawidłowości na bieżąco.
15.	Utrzymanie oznakowania azyli w ciągu dróg	1) oznakowanie azyli jest kompletne i prawidłowo zamocowane w nawierzchni; 2) kontrola i usuwanie stwierdzonych nieprawidłowości na bieżąco.
16.	Mycie istniejącego oznakowania pionowego – znaki i tablice	1) znaki i tablice zostały kompleksowo umyte 2 razy w roku; 2) znaki i tablice zostały interwencyjnie umyte w ciągu 24 godzin od momentu stwierdzenia zabrudzenia oznakowania; 3) znaki i tablice znaków są czyste, czytelne, dobrze widoczne w dzień i w nocy, konstrukcje czyste, bez graffiti; 4) lica znaków i tablic w okresie zimowym są odśnieżone i wolne od lodu.
17.	Mycie ekranów akustycznych i osłon przeciwhlapaniowych	1) ekrany akustyczne i osłony przeciwhlapaniowe zostały umyte kompleksowo

		w terminie pozimowego mycia 1 raz w roku lub według otrzymanej instrukcji obsługi; 2) interwencyjne mycie zanieczyszczonych ekranów akustycznych i osłon przeciwchlapaniowych w terminie do 7 dni od stwierdzenia patrolu drogi; 3) ekrany i osłony przeciwchlapaniowe są czyste, pozbawione zabrudzeń eksploatacyjnych, graffiti i elementów reklam.
18.	Mycie poręczy ochronnych i balustrad	wszystkie poręcze ochronne oraz balustrady zostały umyte 1 raz w roku, w terminie do 15 czerwca każdego roku.
19.	Mycie całej konstrukcji ustrojów nośnych i podpór obiektów nad drogami	1) raz w roku, w terminie do 15 czerwca każdego roku; 2) usunięcie z mytych powierzchni zanieczyszczeń pogarszających ich wygląd oraz usunięcie zanieczyszczeń szkodliwych dla betonu, zbrojenia lub stali, czyli przede wszystkim usunięcie błota, brudnych zacieków i przebarwień, soli, olejów, smarów oraz produktów korozji betonu i stali.
20.	Mycie elementów konstrukcyjnych i wyposażenia drogowych obiektów inżynierskich	1) usunięcie z mytych powierzchni zanieczyszczeń pogarszających ich wygląd oraz usunięcie zanieczyszczeń szkodliwych dla betonu, zbrojenia lub stali, czyli przede wszystkim usunięcie błota, brudnych zacieków i przebarwień, soli, olejów oraz smarów; 2) usunięcie produktów korozji ługującej (zacieków i wykwitów soli) oraz czynników mogących wywoływać korozję biologiczną elementu; 3) raz w roku, najpóźniej w terminie do 30 czerwca każdego roku. W przypadku obiektów niewyposażonych w krawężniki, gzymsy należy myć częścię,

		w miarę potrzeb, każdorazowo po stwierdzeniu zanieczyszczeń spowodowanych zaciekami z pomostu i nie rzadziej niż raz na kwartał.
21.	Utrzymanie odwodnienia liniowego	1) elementy odwodnienia liniowego są kompletne, nie posiadają uszkodzeń, betonowe elementy nie posiadają wykruszeń, a system w pełni spełnia funkcję odwadniania korpusu drogi; 2) ciągi odwodnienia są czyste, pozbawione zanieczyszczeń ograniczających spływ wody; 3) elementy pokryw studni i wpustów ulicznych są kompletne i całe; 4) elementy rowów pozbawione namułu i innych zanieczyszczeń ograniczających spływ wody; 5) nieprawidłowości usuwane na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby; 6) wszystkie przepusty są drożne ze światłem min. 90 % oraz czyszczenie przepustów minimum dwa razy roku w terminach do 15 czerwca i 15 października każdego roku.
22.	Utrzymanie poboczy dróg	1) pobocza pozbawione są rozmyć, zniszczeń i śladów rozjechań; 2) nieprawidłowości usuwane na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby.
23.	Czyszczenie urządzeń dylatacyjnych	1) w zależności od rodzaju urządzenia dylatacyjnego, brak zanieczyszczeń: a) w brzdach i zagłębieniach urządzenia dylatacyjnego strefy przejazdowej oraz strefy chodnikowej i wyniesionego pobocza technicznego, b) we wszelkich szczelinach oraz wnękach dylatacyjnych, c) w fartuchach, rynnach i rurach spustowych odwodnienia otwartych urządzeń dylatacyjnych (palczastych); 2) czyszczenie pod blachami maskującymi szczeliny dylatacyjne;

		3) oczyszczone wolne przestrzenie między ściankami zaplecznymi przyczółków i tylnymi (pionowymi) ścianami elementów ustrojów nośnych (poprzecznic, dźwigarów, płyt pomostu); 4) przepłukane wodą pod ciśnieniem oczyszczone z zanieczyszczeń wkładki gumowe dylatacji modułowych; 5) umyte blachy maskujące; 6) bieżące usuwanie brudnych zacieków z elementów podpór oraz z elementów ustrojów nośnych tj. ewentualnych skutków wywołanych przeciekami wody przez nieszczelne urządzenia dylatacyjne; 7) na bieżąco, w razie zaistnienia potrzeby, nie rzadziej niż raz na kwartał.
24.	Utrzymanie separatorów i piaskowników wraz z utylizacją zanieczyszczeń	1) separatory są czyste, drożne pozbawione zanieczyszczeń ograniczających efektywność systemu odwodnienia; 2) na bieżąco usuwać nagromadzone zanieczyszczenia.
25.	Utrzymanie zbiorników retencyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	1) zbiorniki retencyjne są czyste, pozbawione zanieczyszczeń, skarpy zbiornika wykoszone; 2) na bieżąco usuwać nagromadzenia wokół zbiornika i samym zbiorniku.
26.	Czyszczenie elementów konstrukcyjnych obiektu	1) usunięcie produktów korozji ługującej (zacieków i wykwitów soli) oraz czynników mogących wywoływać korozję biologiczną elementu; 2) w miarę potrzeb i nie rzadziej niż raz na rok, najpóźniej do 30 czerwca każdego roku; 3) usuwanie ptasich odchodów z elementów konstrukcyjnych ustroju nośnego powinno być realizowane minimum raz na kwartał.
27.	Usuwanie skutków zdarzeń losowych – rozsypanych ładunków z samochodów,	1) suwanie wszelkich przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla użytkowników drogi pozostawionych w obszarze pasów ruchu i pasów

	porzuconych przedmiotów i rozlanych ładunków samochodów	awaryjnych lub na poboczu/chodniku, z powiadomieniem odpowiednich służb; 2) przedmioty niemożliwe do natychmiastowego usunięcia powinny zostać bezzwłocznie zabezpieczone i oznakowane do czasu przybycia odpowiednich służb lub sprzętu; 3) odpady i materiały ropopochodne (powstałe w wyniku zdarzeń drogowych i pozostawione przez służby ratownicze w pasie drogowym) należy usunąć przy użyciu odpowiednich środków, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 4) czas na usunięcie zagrożeń z drogi - w ciągu 24 godzin, a zabezpieczenie miejsca zdarzenia 60 minut.
28.	Zbieranie zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych z pasa drogowego wraz z utylizacją	1) pas drogowy na całej szerokości wolny jest od zanieczyszczeń. Usuwanie martwych zwierząt, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018, poz. 21) z pasa drogowego natychmiast po ich zauważeniu lub otrzymaniu informacji. Postępowanie w przypadku żywych i rannych zwierząt należy prowadzić w oparciu o obowiązujące przepisy, w szczególności zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1840) oraz ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi do tych ustaw; 2) na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby; 3) czas na usunięcie zagrożeń z drogi - w ciągu 24 godzin, a zabezpieczenie miejsca zdarzenia 60 minut.

III. ZIELEŃ W PASIE DROGOWYM		
1.	Ręczne i mechaniczne koszenie roślinności niskiej, z wyłączeniem pnączy	1) koszenia z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) odbywać się będą w ściśle określonych terminach z zachowaniem zakresu prac charakterystycznego dla każdego terminu. Wysokość trawy po koszeniu – do 5 cm od powierzchni gruntu. 2) Całkowity czas trwania jednego etapu nie może być dłuższy niż 3 tygodnie (21 dni kalendarzowych). 3) Skoszoną trawę należy zebrać, wywieźć i zużytkować albo odpowiednio zutylizować: a) w obrębie systemów odwodnienia – dla zapewnienia sprawnego ich funkcjonowania,b) na terenie miast oraz gęstej zabudowy mieszkaniowej – dla zachowania odpowiedniej estetyki pasa drogowego; 4) Nie wymaga się zbierania i wywożenia skoszonej trawy na pozostałych obszarach objętych koszeniem. 5) Skoszona trawa w każdym przypadku powinna być usunięta z jezdni, pobocza, chodników i ścieżek rowerowych. 6) 4 koszenia w ciągu roku (2 całe + 2 częściowe.) Terminy i zakresy koszenia określone przez Oddział: a) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) nie wykasza się roślinności niskiej w strefach najść i migracji na przejściach górnych i dolnych,b) nie wykasza się roślinności nadbrzeżnej wzdłuż cieków, rzek.

2.	Usuwanie oraz chemiczne zwalczanie roślinności niepożądaney (chwasty, samosiejki, itp.) z obszarów nasadzeń zieleni pełniącey funkcje ozdobne i ochronne	1) powierzchnie skupin zostały wypielone w terminie określonym, jak dla kompleksowego koszenia traw; 2) na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby; 3) dopuszcza się stosowanie selektywnych środków chemicznych w miesiącach czerwiec i październik.
3.	Formowanie żywopłotów, odchwaszczanie podłoża z uporządkowaniem terenu i odwiezieniem gałęzi	1) powierzchnie żywopłotów zostały uformowane i oczyszczone we wskazanym zakresie zgodnie ze sztuką ogrodniczą; 2) na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby.
4.	Zwalczanie gatunków inwazyjnych	1) kompleksowe zwalczanie z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) w momencie pojawienia się; 2) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) w okresie lipiec – sierpień coroczny przegląd obszaru stref migracji oraz najść i usuwanie gatunków w miarę ich pojawiania się.
5.	Odmłodzenie lub formowanie korony drzew	1) z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) wskazane drzewa zostały uformowane w określonym zakresie w okresie spoczynku - od 16 października do końca lutego; 2) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji): a) na przejściach górnych - wysokość roślinności drzewiastej należy kształtować w taki sposób, aby nie przekraczała 2 – 2,5 m i była zbliżona do wysokości ogrodzeń lub osłon antyolśnieniowych oraz nie ograniczała możliwości dokonywania kontroli przez służby utrzymaniowe,

		b) na przejściach dolnych - roślinność drzewiastą należy usuwać w miejscach, gdzie jej pozostawienie mogłoby doprowadzić do naruszenia lub zawilgocenia obiektu, np. w okolicach podpór, stożków, bezpośrednie sąsiedztwa konstrukcji; należy ją kształtować w sposób zachowujący odpowiednią odległość korony drzewa od znajdującego się w jego sąsiedztwie obiektu. W przypadku zadrzewień tworzących łącznie z konarami i liśćmi prześwit mniejszy niż 4 -5 metrów od krawędzi gzymsu, należy wykonać zdecydowaną redukcję korony drzewa, c) dopuszcza się ogławianie, podcinanie, przycinanie oraz inne formy kształtowania wysokości i pokroju roślinności drzewiastej, tak aby ograniczyć jej wzrost – w zależności od miejscowych uwarunkowań i typu przejścia, d) materiału pochodzącego z wykoszeń, ogławiania, itp. nie usuwa się z terenu przejść - dopuszcza się jego zrębkowanie, czy też rozrzucenie na powierzchni przejść lub układanie w niewielkie stosy, e) czynności wykonuje się w terminie październik – marzec po zakończeniu sezonu wegetacyjnego i zakończeniu sezonu lęgowego raz na 2- 3 lata.
6.	Utrzymanie ciągów ogrodzeń ochronnych z wyłączeniem ogrodzeń dogęszczających dla małych zwierząt w tym płazów	1) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) wykasza się roślinność zielną do wysokości maksymalnej 10 cm, w pasie o szerokości do 20 cm po obu stronach ogrodzenia;

		2) dopuszcza się używanie środków chemicznych w pasiach czerwiec i październik, w pasie o szerokości do 20 cm po obu stronach ogrodzenia zarówno w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt jak i z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji); 3) czynności wykonuje się w miarę zaistnienia potrzeby, w miesiącu czerwiec – październik.
IV. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI W PASIE DROGOWYM		
	Utrzymanie czystości oraz estetyki	1) sprzątanie pozimowe: a) wszystkie prace po zimowym utrzymaniu wykonuje się w terminie określonym przez Dyrektora Oddziału lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami - nie później niż do końca czerwca każdego roku (uzależnione od warunków atmosferycznych), b) powłoki malarskie urządzeń zabezpieczenia ruchu odnowione, o ile występują takie potrzeby; 2) bieżące utrzymywanie czystości w pozostałym okresie: a) odcinek drogi na całej długości i na wszystkich jej elementach pozbawiony jest piasku i innych zanieczyszczeń, b) na całej powierzchni pasa drogowego brak jest nieczystości organicznych i nieorganicznych, c) nawierzchnia dróg, w szczególności w strefie przykrawężnikowej oraz nawierzchnia zamkniętych przejazdów awaryjnych w pasie rozdziału wolna od zanieczyszczeń, zanieczyszczenia usunięte na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby,

		d) obiekty mostowe bez zanieczyszczeń nagromadzonych w załomach wystających elementów konstrukcji lub elementów wyposażenia, zanieczyszczenia usunięte w miarę zaistnienia potrzeby, nie rzadziej niż raz w miesiącu.
V. URZYMANIE ELEMENTÓW DROGOWYCH OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH		
1.	Uzupełnienie lub naprawa uszczelnień styków między elementami	1) styki między krawężnikami oraz między krawężnikami a elementami chodnikowymi i nawierzchnią, szczelne bez ubytków; 2) styki między prefabrykatami chodnikowymi, prefabrykatami gzymsowymi, szczelne, bez ubytków; 3) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
2.	Likwidacja lokalnych ubytków i wykruszeń w elementach betonowych drogowych obiektów inżynierskich	1) elementy betonowe monolitycznych konstrukcji mostowych, belek gzymsowych, elementów podpór i fundamentów bez wykruszeń i lokalnych ubytków; 2) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
3.	Utrzymanie sprawności technicznej dylatacji mostowej	1) śruby mocujące elementy dylatacji kompletne, bez uszkodzeń, bez śladów korozji, wymienione najpóźniej do 30 czerwca każdego roku; 2) elementy gumowe dylatacji przetarte gliceryną najpóźniej do 30 czerwca każdego roku; 3) śruby w połączeniach dylatacji blokowych, modułowych i palczastych są dokręcone (brak luzów); 4) elementy dylatacji blokowych, modułowych i palczastych są kompletne; 5) styki elementów pomostu z elementami urządzeń dylatacyjnych szczelne, bez ubytków;

		6) elementy systemu odwodnienia dylatacji palczastych (fartuchów oraz ich zakotwień) bez uszkodzeń; 7) styki urządzeń dylatacyjnych z warstwami nawierzchniowymi uszczelnione; 8) bitumiczne przykrycia dylatacyjne bez spękań i rozszczelnień; 9) pozostałe elementy na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby.
4.	Utrzymanie prawności technicznej łożysk	1) łożyska toczne lub ślizgowe są posmarowane; 2) połączenia śrubowe w konstrukcjach łożysk dokręcone, bez zbędnych luzów; 3) konstrukcja łożyska kompletna bez skorodowanych łączników; 4) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
5.	Utrzymanie elementów odwodnienia obiektu	1) połączenia rur odwodnienia szczelne; 2) wpusty wyposażone w kratki ściekowe, kompletne (bądź doraźnie zabezpieczone); 3) kanalizacja deszczowa kompletna i bez uszkodzeń; 4) elementy prefabrykowanych skarpowych ścieków odwadniających bez wzajemnych przemieszczeń, bez uszkodzeń oraz bez ubytków w uszczelnieniu pomiędzy nimi; 5) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
6.	Utrzymanie skarp i stożków przy obiektowych	1) stożki i skarpy bez lokalnych wyrw, zapadlisk i ubytków ziemi; 2) elementy prefabrykowane umocnień stożków i skarp stanowią jedną płaszczyznę, bez uskoków i nierówności; 4) styki między prefabrykatami umocnień i skarp uszczelnione i bez pęknięć;

		5) elementy umocnień skarp i stożków bez śladów podmycia; 6) schody skarpowe oraz prefabrykaty konstrukcji oporowych betonowych bez lokalnych ubytków i wykruszeń; 7) siatki koszy i materace gabionowe z kompletnym wypełnieniem, bez uszkodzeń, 8) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
VI. INNE		
1.	Utrzymanie miejsc do ważenia pojazdów ciężarowych	1) stanowisko spełnia wszystkie wymagania dotyczące miejsc do ważenia pod kątem stanu nawierzchni, w tym równości nawierzchni, wnek wagowych, malowania; 2) nawierzchnia parkingu pozbawiona jest ubytków, wykruszeń i spękań zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego i wyłączająca miejsce do ważenia z użytkowania z punktu widzenia zgodności z warunkami określonymi w przepisach szczególnych; 3) w obrębie parkingu zachowana jest estetyka otoczenia, brak jest śmieci, kosze są opróżnione, nawierzchnia pozamiatana, pas drogowy w obrębie parkingu wykoszony na wymaganą minimalną szerokość; 4) utrzymanie na bieżąco, w miarę zaistnienia potrzeby; 5) kontrola, co najmniej dwa razy w roku - pierwszy przegląd do końca lutego, drugi - do końca września każdego roku.
2.	Utrzymanie parkingów w zarządzie GDDKiA	1) nawierzchnia parkingu, w części jezdni i elementów chodnikowych jest czysta;

		2) w obrębie parkingu zachowana jest estetyka otoczenia, brak jest śmieci, kosze są opróżnione, nawierzchnia pozamiatana, pas drogowy w obrębie parkingu wykoszony na wymaganą minimalną szerokość; 3) toalety czyste, opróżnione; 4) utrzymanie w miarę zaistnienia potrzeby.
3.	Utrzymanie na obiektach elementów metalowych, w tym oczyszczenie z rdzy, gruntowanie miejsc skorodowanych, malowanie farbą podkładową i nawierzchniową	1) prace zostały wykonane w miarę zaistnienia potrzeby; 2) elementy bez śladów rdzy i korozji, zabezpieczone farbą podkładową i nawierzchniową.
4.	Utrzymanie innych elementów betonowych – oczyszczenie powierzchni, gruntowanie, malowanie farbą nawierzchniową	1) prace zostały wykonane w terminie do 30 września każdego roku; 2) powierzchnia równa, bez wykruszeń (dotyczy nowych obiektów), ubytków, pomalowana w miejscach tego wymagających.